

ПЕРСПЕКТИВНА МЕРЕЖА БАЗ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 242 ТУРИЗМ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*Сергій Задворний,
викладач кафедри географії України і туризму*

Сучасні виклики які постали перед сферою вищої освіти України вимагають змін у підходах до організації освітнього процесу загалом, та практичної підготовки зокрема. Ковідні та постковідні реалії, режим воєнного стану, важливість безпекового аспекту загострили необхідність розробки різноманітних гнучких варіантів та можливостей здійснення практичної підготовки здобувачів. Одним із таких напрямків є можливість проходження практичної підготовки на відповідних базах, які розташовуються за місцем проживання здобувачів.

Для майбутнього туризмознавця управлінська компетентність є ключовим фактором власної кар'єрної реалізації і як наслідок, забезпечення розвитку туристичної сфери в цілому. Процес завершального набуття та вдосконалення управлінської компетентності відбувається під час здобуття освітнього ступеня «магістр» на другому (магістерському) рівні вищої освіти за освітньо-професійними програмами підготовки. На цьому етапі значна частина освітніх компонентів мають відповідне спрямування, що згодом має бути закріплене в рамках управлінської практики. Підтвердженням необхідності цього є те, що Стандарт вищої освіти зі спеціальності 242 Туризм для другого (магістерського) рівня вищої освіти (далі – Стандарт) передбачає працевлаштування випускників в установах, закладах, підприємствах різних форм власності та їх об'єднаннях, в органах публічного управління туризмом різних рівнів [4].

Можливість проходження управлінської підготовки за місцем проживання за спеціальністю «Туризм» посприяла реформа територіальної організації влади та місцевого самоврядування в Україні (2014-2020 рр.). У руслі цього процесу новоутворені територіальні громади розпочали провадити активну діяльність із забезпечення комплексного соціально-економічного розвитку, де одним із елементів є туристична галузь. Це відповідно вимагало створення структурних підрозділів виконавчих органів місцевого самоврядування, які б здійснювали регулювання туристичної діяльності та забезпечували б реалізацію основних напрямків державної туристичної політики. Окрім цього, важливим доповненням у процесі забезпечення управління розвитку туризму на локальному рівні вважається наявність

туристично-інформаційного центру, у якому сконцентровано інформаційні, організаційні та консультаційні функції. Наявність цих двох складових у громаді відкриває можливість проходження управлінської практики за спеціальністю 242 Туризм. Внаслідок цього формується розгалужена мережа баз практик на локальному рівні кожного з обласних регіонів.

Готовність до проходження управлінської підготовки, в тому числі й на локальному рівні, забезпечується реалізацією освітніх компонентів даного спрямування в рамках теоретичного навчання. Тут серед навчальних дисциплін обов'язкового характеру та вільного вибору здобувача можна відзначити «Управління персоналом», «Корпоративне управління», «Управління регіональним розвитком туризму», «Управління DESTИНАЦІЯМИ», «Управління туристичним підприємством», «Антикризове управління в туризмі», «Інноваційні форми розвитку туризму» та інші.

Ці освітні компоненти разом із управлінсько-практичним елементом підготовки відповідають програмним результатам навчання, які викладені у Стандарті, а саме:

- проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проектувати його стратегічний розвиток на засадах сталості;
- аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку;
- управляти процесами в суб'єктах індустрії туризму та рекреації на різних ієрархічних рівнях, які є складними, непередбачуваними і потребують нових стратегічних підходів;
- розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності;
- приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування;
- аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTИНАЦІЯМИ на національному, регіональному та локальному рівнях [4].

За допомогою аналізу офіційних веб-сайтів територіальних громад Тернопільської області нами виокремлено ключові бази практичної підготовки (Табл. 1).

Мережа баз практик для управлінської підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю 242 Туризм у територіальних громадах Тернопільської області

№ п/п	Територіальна громада	Тип громади	Структурний підрозділ виконавчого органу місцевого самоврядування	Наявність ТЩу
<i>Кременецький район</i>				
1	Борсуківська	сільська	Відділ освіти, охорони здоров'я, культури, <i>туризму</i> , молоді та спорту	–
2	Велико-дедеркальська	сільська	Відділ освіти, сім'ї, молоді, спорту, культури і <i>туризму</i>	–
3	Кременецька	міська	Відділ культури і <i>туризму</i>	+
4	Шумська	міська	Управління освіти, культури, молоді, спорту та <i>туризму</i>	–
<i>Тернопільський район</i>				
5	Байковецька	сільська	Відділ культури, <i>туризму</i> , молоді та спорту	–
6	Бережанська	міська	Відділ культури, <i>туризму</i> та релігій	+
7	Білецька	сільська	Відділ культури, <i>туризму</i> та охорони культурної спадщини	–
8	Велико-березовицька	селищна	Відділ молоді, спорту, сім'ї та <i>туризму</i>	–
9	Залозецька	селищна	Відділ культури, релігії та <i>туризму</i>	–
10	Збаразька	міська	Відділ <i>туризму</i> та охорони культурної спадщини Управління економіки та залучення інвестицій	+
11	Золотниківська	сільська	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та <i>туризму</i>	–
12	Микулинецька	селищна	Відділ освіти, культури, молоді, спорту та <i>туризму</i>	+
13	Нараївська	сільська	Відділ культури, <i>туризму</i> та охорони культурної спадщини	–
14	Підволочиська	селищна	Відділ культури, <i>туризму</i> та з питань діяльності засобів масової	–

			інформації	
15	Підгаєцька	міська	Відділ культури, <i>туризму</i> , молоді та спорту	–
16	Саранчуківська	сільська	Відділ культури, релігій, <i>туризму</i> та спорту	–
17	Скалатська	міська	Відділ культури, туризму і культурної спадщини	–
18	Скориківська	сільська	Відділ культури, <i>туризму</i> , молоді, спорту та з питань соціального обслуговування	–
19	Теребовлянська	міська	Відділ промоції, зв'язків з громадськістю та молодіжної політики	+
20	Тернопільська	міська	Відділ міжнародного співробітництва і <i>туризму</i> Управління стратегічного розвитку міста	+
<i>Чортківський район</i>				
21	Борщівська	міська	Сектор культури та туризму	–
22	Гусятинська	селищна	Відділ культури і туризму	–
23	Заліщицька	міська	Відділ культури, туризму, молоді та спорту	+
24	Іване-Пустенська	сільська	Відділ освіти, сім'ї, молоді, спорту, культури та туризму	–
25	Колиндянська	сільська	Відділ культури, туризму та релігій	–
26	Хоростківська	міська	Відділ культури, туризму та охорони спадщини	+
27	Чортківська	міська	Управління культури, релігії та туризму	+

Складено автором на основі [1] та офіційних веб-сайтів територіальних громад

На основі аналізу встановлено, що проходження управлінської підготовки на базі структурних підрозділів виконавчих органів місцевого самоврядування можливе у 27 із 55 територіальних громад Тернопільської області. Перспективну мережу баз практик формують 12 міських рад (44%), 5 селищних (19%) та 10 сільських (37%). Найбільше можливих баз налічується у Тернопільському районі – 16, а у Чортківському і Кременецькому відповідно 7 і 4. Вважаємо, що за умови доцільності на наявності підписаного договору про

співпрацю між закладом вищої освіти та територіальною громадою можливе використання перелічених вище структурних підрозділів як баз практичної підготовки майбутніх фахівців-туризмознавців.

Загалом, підсумовуючи викладене, варто відзначити, що можливість проходження управлінської практики на локальному рівні відіграватиме лише позитивну роль у сучасних умовах, що сприятиме підвищенню гнучкості освітнього процесу, налагодженню співпраці із стейкхолдерами та набуттю практичних навичок управління розвитку туризмом.

Список використаних джерел

1. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua>.
2. Задворний С. І. Формування управлінської компетентності у майбутніх фахівців сфери туризму Herald pedagogiki. Nauka i praktyka: Warszawa: Wydawca: Sp.z o.o. "Diamond trading tour", 2019. №50. С. 76-78.
3. Закон України Про туризм. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 242 Туризм для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2022/Standarty.Vyshchoyi.Osvity/Zatverdzeni.Standarty/02/21/242-Turyzm-mahistr-21.02.22-1.pdf>.